

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ГАЛУЗІ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖВУЗІВСЬКОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

19 ТРАВНЯ 2021 РОКУ

ХАРКІВ – 2021

УДК 37.013.42
ББК 74.60
А 43

За редакцією
доктора педагогічних наук, професора,
завідувача кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Васильєвої Марини Петрівни

Актуальні проблеми досліджень у галузі соціальної педагогіки і соціальної роботи: матеріали міжвузівської дистанційної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (19 травня 2021 року); за ред. М.П. Васильєвої. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. 78 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди (протокол № 5 від 11 травня 2021 р.).

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2021.
© Кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки, 2021.
© Васильєва М.П., 2021.

Кривохата К. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ АДИКЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	49
Лейба А. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ДІТЬМИ-СИРОТАМИ В УМОВАХ ПРИЙОМНОЇ СІМ'Ї.....	52
Напольських В. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	54
Новицька А. ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	57
Паршина В. ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-МЕДИЧНОГО ПАТРОНАЖУ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ В СТАЦІОНАРНОМУ ВІДДІЛЕННІ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	59
Пихова П. АНАЛІЗ ЗМІСТУ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ БАГАТОДІТНИХ СІМЕЙ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ.....	60
Полякова К. ВІДЕОЛЕКТОРІЙ У ПЕРВИННІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ПРОФІЛАКТИЦІ НАРКОЗАЛЕЖНОСТІ ПІДЛІТКІВ.....	62
Сапельнікова А. ІЗОТЕРАПІЯ В ПРОФІЛАКТИЦІ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	65
Сиротюк М. АДАПТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ ІНТЕРНАТНИХ ЗАКЛАДІВ ДО САМОСТІЙНОГО ЖИТТЯ.....	67
Сініченко А. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ В УЧНІВСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ.....	68
Столярова Н. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОФІЛАКТИКИ БУЛІНГУ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	70
Тараненко А. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ В БЛАГОДІЙНИХ ФОНДАХ.....	72

норми та правила поведінки, що завдає шкоди йому, природному середовищу або суспільству.

Разом з тим, за Л.В.Чумак, процес соціальної адаптації тісно пов'язаний з формуванням у людини соціальної зрілості – цілісної, відносно усталеної системи людських характеристик на основі свідомості й суспільно значущої діяльності, усвідомлення особистістю власного «я», своєї ролі та соціальних функцій у суспільстві.

Беручи до уваги визначення вищезгаданих авторів, робимо висновок, що соціальна адаптація є необхідним елементом повноцінної життєдіяльності індивіда, сприяє налагодженню зв'язків з оточуючими. Даний процес не обмежений часовим проміжком, він є тривалим, неперервним, здійснюється протягом усього життя людини.

Надалі, спираючись на теорію та наявні проєктні розробки, матимемо можливість подальшого дослідження проблематики, виявлення причин дезадаптації, встановлення рівня адаптованості, пошуку гнучких і універсальних засобів для підвищення такого рівня.

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ В УЧНІВСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Альона Сініченко

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Н.О. Єсіна

Нестабільний стан економічної, політичної, фінансової сфер життєдіяльності в Україні зумовлює девальвацію духовних та соціальних цінностей суспільства. Проявом такого знецінення соціальних пріоритетів стає поширення учнівського булінгу. За результатами дослідження, проведеного Фондом ООН ЮНІСЕФ в Україні в 2020 році, 67% дітей у віці від 11 до 17 років стикалися з проявом булінгу, 24% – стали жертвами цього явища.

Поширення негативних явищ вимагає підвищеної уваги з боку соціальних інституцій, зокрема закладів освіти, одним із провідних напрямів яких є створення системи протидії булінгу в учнівському середовищі, особливо в закладах професійно-технічної освіти, оскільки 26% учнів указали, що в їхньому закладі трапляються випадки булінгу між хлопцями та дівчатами.

Аналіз наукової літератури свідчить, що у вітчизняній літературі феноменом жорстокої поведінки займалися дослідники різних наук: педіатри (І. Дементьєва, Л. Сеньківська), педагоги (Г. Абрамова, Ф. Корольов), психологи (Г. Пасечнік, В. Розанов), соціальні педагоги (О. Безпалько, О. Караман, О. Кузьміна, В. Олійник). Зміст та особливості соціально-педагогічної превентивної роботи з учнями, вчителями, батьками щодо попередження їхньої жорстокої поведінки вивчали Р. Азарова, К. Венцель, О. Дроздов, О. Карпенко, Л. Лушпай та інші.

Аналіз наукових праць та практики засвідчив, що даною проблемою займалися, були створені певні передумови щодо протидії булінгу в освітньому середовищі, однак статистичні дані доводять про недостатню інформованість учнів, їх батьків про причини і форми булінгу, про відповідальність за жорстоке ставлення до інших, про способи протидії цьому явищу.

Це зумовлює необхідність теоретичного аналізу учнівського булінгу як актуальної соціальної проблеми, зокрема задля розробки ефективної системи профілактичної соціально-педагогічної діяльності щодо її подолання.

На основі аналізу наукових праць Н.Гордієнко, В.Нікітіна *соціально-педагогічну діяльність з протидії булінгу в учнівському середовищі закладу професійно-технічної освіти* визначено як цілеспрямовану збалансовану діяльність усіх суб'єктів протидії, яка має на меті зниження ризику насильницької поведінки серед учнів через превенцію та корекцію їхньої соціальної дезадаптації, соціальних відхилень у поведінці, створення умов для розвитку особистісного потенціалу учнів, стимулювання власної активності у протидії негативним факторам мікросередовища.

Особливостями соціально-педагогічної діяльності з протидії булінгу в учнівському середовищі закладу професійно-технічної освіти є те, що планування роботи з попередження насильницької поведінки серед учнів у ЗПТО має здійснюватись комплексно на основі залучення зовнішніх соціально-виховних інституцій, її координації (у тому числі і координація загальних та класних соціально-виховних заходів). Окрім того, необхідними є: цілеспрямована та систематична робота з батьками учнів щодо формування педагогічної обізнаності та активності у питаннях попередження, виявлення та можливого вчинення їхніми дітьми насильницьких дій, а також спрямування діяльності суб'єктів соціально-виховного процесу на формування в учнів нетерпимого ставлення до насильства, усвідомлення булінгу як порушення прав людини, навичок насильницької поведінки; активізація суб'єктів учнівського середовища до протидії булінгу.

Таким чином, протидія булінгу в учнівському середовищі закладу професійно-технічної освіти містить соціально-педагогічні заходи з попередження, перешкоджання та впливу на відповідних суб'єктів у процесі здійснення ними булінгу, а також у соціально-корекційних заходах усунення наслідків такої поведінки.